

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1000-София, ул. "Екзарх Йосиф" № 12 Администрация – тел./факс 980-76-32

Изх. 11-10-004

Дата:**2.4.11-2016**

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № **346 КЗ 13/16г.**

Дата **28.11.16г.**

**ДО
Г-Н БОРИС ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕЛЧЕВ,

Изпращам Ви извлечение от протокол № 42, т. 35 от заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведено на 17 ноември 2016 г., ведно със становището на Прокурорската колегия на ВСС по конституционно дело № 13/2016 г., на Ваше разпореждане.

Приложение: *съгласно текста.*

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

ДИМИТЪР ТОНЧЕВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИЗВЛЕЧЕНИЕ

от протокол № 42
от заседанието на Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 17 ноември 2016 г.

ПО ДНЕВНИЯ РЕД

35. ОТНОСНО: Становище по к.д. № 13/2016 г., образувано по искане на Главния прокурор на Република България, за задължително тълкуване на нормата на чл. 126, ал. 1 от Конституцията на Република България, изготвено съгласно решение по Протокол № 20/09.11.2016 г. от заседание на Прокурорската колегия на ВСС

ПЛЕНУМЪТ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕШИ:

ПРИЕМА становище по к.д. № 13/2016 г., съобразно становището на Прокурорската колегия на ВСС.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ: /п/ Екатерина Захариева

Димитър Узунов

Вярно с оригинала,
Адм. секретар:

В. Георгиева

ВГ/

СТАНОВИЩЕ

НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

По конституционно дело № 13/2016 година

Две от разпоредбите на глава шеста от Конституцията са посветени на прокуратурата. Член 126 урежда организацията и структурата ѝ, а чл. 127 - функциите, правомощията и способите, чрез които тя реализира тези функции.

Съгласно чл. 126, ал. 1 и 2 структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата, а главният прокурор осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори. Съобразно с тази конституционна уредба в чл. 111 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) е предвидено, че прокуратурата на Република България се състои от главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, апелативни прокуратури, специализирана апелативна прокуратура, военно-апелативни прокуратури, окръжни прокуратури, специализирана прокуратура, военно-окръжни прокуратури и районни прокуратури.

Прокуратурата е елемент от системата на съдебната власт, поради което структурата ѝ е в съответствие с тази на съдилищата. От друга страна тя е относително самостоятелна съставка на единната магистратура, поради въвеждането на специфични, отнасящи се само до нея принципи на организация, като изява на особеностите при реализацията на съдебната власт чрез дейността на прокурорските органи. Така например чл. 126, ал. 2 от Конституцията определя самостоятелно функции на главния прокурор, извеждайки го по този начин като едноличен орган, в отклонение от структурата на съдилищата. Ето защо както съответствието, така и отклонението от него имат своето конституционно основание.

Функциите на прокуратурата и способите за тяхната реализация са визирани от в разпоредбата на чл. 127 от Конституцията. Главната задача, която основният закон възлага на прокуратурата, е да следи за спазване на законността. Това е нейната специализация в рамките на съдебната власт и основното в дейността ѝ. Чрез тази норма Конституцията конкретизира правозащитната функция, възложена на прокуратурата. Основната функция на прокуратурата се осъществява обаче не произволно, а в строго определени от

конституционния законодател граници, очертани от него чрез способите, които са формулирани в разпоредбата на чл. 127, точки 1 до точка 6 от Конституцията.

Разпоредбата на чл. 133 от Конституцията определя, че организацията и дейността на прокурорските органи, се уреждат със закон – Закона за съдебната власт. Всяка структура се изгражда, за да създаде необходимите условия и предпоставки за осъществяване на специфичните задачи на определен държавен орган. При сега съществуващия конституционен модел на съдебната власт, структурата на прокуратурата е в съответствие с основната ѝ функция. Това не означава обаче, че тя не може да бъде променяна. Самият конституционен законодател е предвидил, че в определени случаи и в определени граници това може да бъде сторено дори със закон.

В тази връзка конституционното изискване на чл.126 ал.1 е за функционално, а не за буквално съответствие на структурата на прокуратурата и на съдилищата и не обосновава пълно съвпадение на седалищата и районите на действие на прокуратурата с тези на съдилищата. При необходимост от създаването на по-ефективна и целесъобразна организация на прокурорските органи, като например създаването на специализирани подразделения с оглед по-доброто противодействие на отделни видове престъпления (тероризъм, корупция, трансгранична престъпност и др.) или окрупняване на прокурорски структури с оглед по-ефективното им и ефикасно управление, вкл. и на материален и човешки ресурс, е допустимо териториално несъответствие между структурите на прокуратурата и на съдилищата, при преценката дали това не трябва да се извърши със закон, предвид конституционната норма на чл. 133.

В решение № 10 по к.д.8/1998 г. съдът е отбелязал, че "от изключителна компетентност на законодателя е да прецени необходимостта от тези структурни звена в съдебната и прокурорската системи" при задължително тълкуване на чл. 119, ал. 1 от Конституцията по въпроса, изисква ли Конституцията съществуването на военна колегия при Върховния касационен съд. Аналогичен е и въпроса за съществуването на административни отдели към окръжните прокуратури, предвидено в чл.136 ал.2 от ЗСВ, с оглед участието на прокурорите по административни дела, като последица от създаването на териториалните административни съдилища, което не бе последвано от създаването на териториални административни прокуратури.

Съгласно чл. 126, ал.1 от Конституция на Република България структурата на прокуратурата е в съответствие с тази на съдилищата. В чл. 119, ал.1 от КРБ се регламентират видовете съдилища, установени на конституционно ниво, които осъществяват правораздаване, сред които е районният съд, като основен първоинстанционен съд. Същият принцип относно

районния съд е прокламиран и в чл. 76 от Закон за съдебната власт, чл. 103 ГПК и чл. 35 ал. 1 НПК. Следвайки принципа на чл. 126, ал.1 от Конституцията, като основна първоинстанционна прокуратура се явява районната такава (в този смисъл чл. 195, ал.1 вр. чл. 35, ал.1 НПК). Следователно съгласно сега действащата нормативна уредба няма как да разглеждаме статуса, структурата и значението на районните прокуратури, като основни първоинстанционни такива, без да извършим съпоставка и проследим развитието им, в частност, и на прокуратурата като цяло, в сравнение с тази на съдилищата. За да се отговори на въпроса дали тази структура е била съответна и в миналото на тази на съдилищата и на какъв принцип се е определяла структурата на прокуратурата, в това число и първоинстанционните такива, следва да се проследи историята на българската прокуратура и структурата ѝ, която, с известни отклонения, е пряко свързана с тази на съдилищата. Дори и в миналото, разглеждайки условно структурата на прокуратурата, доколкото първоначално същата не е съществувала под формата на самостоятелна организация със своя структура, а единствено като прокурорски надзор към съдилищата, не може да се обособи историческия преглед на развитието на прокуратурите, от този на видовете съдилища, които са били създадени и към които е действала прокуратурата. В първите години от уреждането на прокурорския надзор у нас, той не е изведен на база най-ниски структури за правораздаване, а започва от ниво окръжни съдилища. Не само броят на съдилищата, районирането им и щатовете в тях, респ, щата на прокурорите е уреден извънзаконово - с допълнителни разписания, щатове, или постановления, но и вида на съдилищата, респективно прокурорския надзор към тях, а в последствие прокуратурите като самостоятелна структура, не са изведени на Конституционно ниво - до Конституцията от 1971г, а на законово такава, което предпоставя възможността за динамичната им промяна.

В заключение, Прокурорската колегия на ВСС изразява становище, че нормата на чл.126 ал.1 от Конституцията не ограничава възможността за произтичащи от функциите на прокуратурата териториални промени, в насока оптимизиране на броя на районните прокуратури, чрез тяхното окрупняване и разширяване района им на действие (териториална компетентност), което не би довело до нарушаване на конституционния принцип за съответствие.